

Teoria de l'Expressió Acústica

Professor: Dr. Angel Rodríguez Bravo

Assignatura troncal de 5 crèdits en la llicenciatura de Comunicació Àudio-visual (4 crèdits teòrics i 1 crèdit de pràctiques a l'aula o al laboratori centrades en l'anàlisi de fenòmens sonors àudio-visuals).

Objectius de l'assignatura

Els estudiants hauran de revisar i assimilar els models teòrics desenvolupats a l'entorn del so, tant des del punt de vista acústic com des del punt de vista musical i narratiu, que són susceptibles de ser aplicats a l'univers de la comunicació àudio-visual.

Aquest coneixement estarà orientat a ampliar la capacitat de l'estudiant per analitzar els productes àudio-visuals i per desenvolupar noves aplicacions expressives i comunicatives del so dins de l'àmbit de la comunicació de massa.

Programa

1. L'acústica bàsica aplicada a la comunicació

1.1 La física del so

1.2 Les característiques físiques de les oscil·lacions sonores i la seva percepció.

1.2.1 La freqüència

1.2.2 L'amplitud

1.2.3 La complexitat

1.3 Les unitats i els mètodes de mesura

1.4 L'espectre acústic i la seva aplicació a l'estudi de la comunicació

2. Mecanismes essencials per a la percepció del so

2.1 Els límits de la percepció auditiva

2.2 Capacitats discriminatòries

2.3 Els emmascaraments i el diagrama de Zwicker

2.4 El soroll

2.5 El silenci

2.6 La percepció espacial i la percepció sinestèsica

2.7 La dimensió temporal

3. Les formes sonores complexes

3.1 Formes sonores indexatives

3.2 El ritme

3.3 La melodia

3.4 L'harmonia

3.5 La paraula

3.6 Sobre la primàcia de la visió

4. De la forma sonora al sentit

- 4.1 El signe sonor motivat
- 4.2 El signe sonor arbitrari
- 4.3 Discussió de la teoria dels sistemes sonors
- 4.4 El sentit sonor: una construcció multidimensional

5. L'acústica de la veu

- 5.1 Fonaments acústics de les tipologies de la veu
- 5.2 L'aproximació fonètica
- 5.3 Fonoestilística
 - 5.3.1 Formes tonals
 - 5.3.2 Formes accentuals
 - 5.3.3 Formes rítmiques
- 5.4 L'expressió fonoestèsica
 - 5.4.1 L'expressió idiogràfica
 - 5.4.2 L'expressió afectiva
 - 5.4.3 L'expressió enquadrativa
 - 5.4.4 L'expressió simptomàtica
 - 5.4.5 L'expressió empàtica

6. La teoria de l'espai sonor

- 6.1 Les diferències entre el so i la font sonora
- 6.2 La teoria de l'objecte sonor
- 6.3 L'acústica de la sensació sonora de distància
- 6.4 L'acústica de la sensació sonora del volum espacial
- 6.5 La perspectiva acústica
- 6.6 El punt d'audició i la sensació de moviment

7. El so com a instrument organitzador de la narració

- 7.1 El paper de les dimensions icòniques del so en l'ordenació narrativa naturalista
- 7.2 El so i el concepte de pla
- 7.3 El so i el concepte de seqüència
- 7.4 La descripció oral i els mecanismes cognitius
- 7.5 La composició de sensacions complexes mitjançant el so

8. Mecanismes narratius àudio-visuals

- 8.1 So + imatge: relació formal, coherència perceptiva i sincronia
- 8.2 La relació entre el ritme sonor i el moviment visual
- 8.3 La transgressió de la lògica perceptiva
- 8.4 L'ús narratiu de les convencions culturals entorn el so
- 8.5 La creació d'associacions acústico-semàntiques no convencionals i el seu efecte narratiu

Bibliografía

- BALSEBRE, Armand. *El lenguaje radiofónico*. Madrid: Cátedra, 1994.
- CHION, Michel. *La audiovisión*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1993.
- GUSKI, Rainer. *La percepción*. Barcelona: Herder, 1992.
- MITRY, Jean. *Estética y psicología del cine*. Madrid: Siglo XXI, 1989.
- PEIRCE, John R. *Los sonidos de la música*. Barcelona: Prensa científica - Labor, 1985.
- QUIROS, Julio B.; D'ELIA, Nelly. *Introducción a la audiometría*. Barcelona: Paidós, 1981.
- RODRÍGUEZ BRAVO, Angel. *La construcción de una voz radiofónica*. Departament de Comunicació Àudio-visual i Publicitat de la Universitat Autònoma de Barcelona. Tesi doctoral.
- SCHAEFER, R. Murray. *Le paysage sonore*. Ligugé (Poitiers): Aubin Imprimeur, 1991.
- SCHAEFER, Pierre. *Tratado de los objetos musicales*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
- ZWICKER, E.; FELDTKELLER, R. *Psychoacoustique. L'oreille récepteur d'information*. París: Masson, 1981.